

Творчеството е за тези, които са на земята

Министърът на културата Вежди Рашидов пред *The Inflight Magazine*

Големият български скулптор Вежди Рашидов е роден на 14 декември 1951 г. в Димитровград. Баща му работи в мините в Кърджали, а майка му е известна певица на турски и български народни песни, наричана Славейка на Родопите.

До седми клас живее в сиропиталище. После учи в Художествената гимназия в София, а през 1978 г. завършва Художествената академия, специалност *Скулптура* при проф. Д. Даскалов. По-късно е преподавател в Академията.

Вежди Рашидов има над 45 самостоятелни изложби в Пловдив, Габрово, Базел, Париж, Варна, Варшава, Стара Загора, Краков, Лондон, Димитровград, Делхи, Москва, Ереван, София, Истанбул, Амстердам, Токио, Анкара, Сапоро, Виена, Измир, Созопол, Сеул, Берлин, Вашингтон, Претория, Йоханесбург, Белград, Довил, Палма де Майорка и др. Последната му изложба се откри съвсем наскоро в галерия De Queeste в Хеерде, Холандия, и ще може да се види до 20 юни. Световноизвестният френски скулптор Сезар казва: "Българският артист Вежди Рашидов е наредил себе си и своята страна сред най-високите върхове на културата на 20 век, сега и завинаги. Това, което прави, е прекрасно, докоснато от експресионизма... толкова е завладяващо. Той е толкова силен като излъчване, толкова могъщ... Очевидно е колко много културни пластове присъстват в творбите му. Той е един от неокласиците на нашето време."

Вежди Рашидов е и автор е на книгата *Изкуство и власт*, която представлява своеобразен портрет на художника и общественика. По случай петдесетата му годишнина през май 2002 г. той е награден с орден *Стара планина*. Депутат е в 41-ото Народно събрание. От юли 2009 г. е министър на културата.

Arts Belongs to People on Earth

The Minister of Culture Vezhdi Rashidov to *The Inflight Magazine*

The great Bulgarian sculptor, Vezhdi Rashidov, was born on December 14, 1951 in Dimitrovgrad. His father worked in the Kurdzhali mines; his mother was a famous singer of Turkish and Bulgarian folk songs known as "The Rhodope Nightingale". Until seventh grade he lived in an orphanage. He then went on to study at the High School of Arts in Sofia, and in 1978 graduated from the Academy of Arts, with a major in Sculpture under the instruction of Prof. D. Daskalov. Vezhdi Rashidov later became a professor at the academy.

Vezhdi Rashidov has had over 45 solo exhibitions in Plovdiv, Gabrovo, Basel, Paris, Varna, Warsaw, Stara Zagora, Krakow, London, Dimitrovgrad, Delhi, Moscow, Erevan, Sofia, Istanbul, Amsterdam, Tokyo, Ankara, Sapporo, Vienna, Izmir, Palma de Mallorca and others. His latest exhibition has recently opened in the De Queeste Gallery in Heerde, Holland and will remain open until June 20th. Cesar, the world-renowned French sculptor, said, "The Bulgarian artist, Vezhdi Rashidov, has earned himself and his country a cultural place among the 20th century's best artists now and forever. What he does is brilliant, touched by expressionism ... so captivating. He has such strong presence; he is so powerful... It is obvious that his works are marked by many cultural layers. He is one the neoclassicists of our time."

Vezhdi Rashidov is also the author of the book *Art and Power*, which is an original portrait of him as an artist and public figure. For his 50th birthday, in May 2002, he was awarded the Order of Stara Planina. He is a member of the 41st People's Assembly (the Bulgarian Parliament). He has been the Minister of Culture since July 2009. ►

Г-н министър, благодаря ви, че се съгласихте на това интервю. В навечерието на 24 май нека поговорим за българската култура, за дейността на вашето министерство и за бъдещето.

Нека започнем с днешния ден. Как бихте описали състоянието на българската култура?

Като вчера и утре, защото изкуството се прави от един човек, то е много индивидуален акт. За таланта това е съдба, затова за творчеството няма нито вчера, нито утре, нито днес – човек или създава, или не.

Какво се случва с културата във време на финансова криза?

Странно е, че едни от най-хубавите образци на световната култура са създавани в едни от най-трудните времена – във времена на войни, на бедствия. Кризата може да се отрази на хляба, а не на таланта и на чувствителността на твореца.

Как виждате ролята на българските артисти и културни дейтели в условията на икономическа криза?

По-посредствените се обединяват и в един глас плачат за пари. А поталантливата част търси начин да реализира изкуството си.

Кои са приоритетните посоки в дейността на Министерството на културата днес?

В дни на тежки кризи, независимо къде, приоритет е оцеляването. Но въпреки кризата, ние имаме куража да стартираме изграждането на музей на съвременното изкуство, да започнем да градим новия

Mr. Minister, thank you for agreeing to this interview. On the eve of May 24th, let us talk about Bulgarian culture, about the work of your Ministry and about the future.

Let us start with the present, today. How would you describe the state Bulgarian culture is in?

Like yesterday and tomorrow, because art is created by a single person; it is an extremely individual act. For talent it is fate, so creativity has no yesterday, no tomorrow, no today – a person either creates or doesn't.

What happens to culture during a time of financial crisis?

Strange enough, some of the most beautiful specimens of world culture were created during some of the hardest times – during wars and disasters. A crisis may affect our daily bread, but not the talent or the sensitivity of an artist.

How do you see the role of Bulgarian artists and cultural figures in the conditions of an economic crisis?

Those who are mediocre unite and cry out for money. Those who are talented seek a way to realize their art.

Which are today's priorities for the Ministry of Culture?

In these days of difficult crises, regardless of location, survival is the priority of the day. But, despite the crisis, we have the courage to launch the construction of a Museum of Contemporary Art, to start the erection of a large, new Museum

Бежди Рашидов със знаменития архитект Жан Нувел

Vejdi Rashidov with the famous architect Jean Nouvel

голям музей на визуалните изкуства в София, да реформиране Алеята на творците в централния гробищен парк в столицата, да направим музей на тоталитарното изкуство и да построим така необходимите от години на Министерството на културата фондови хранилища.

Кои сфери на българската култура се нуждаят от реформиране според вас?

Бих казал, че по ирония на съдбата доста голяма част от структурите са се самореформирали – например пластичните изкуства или сферата на писателския труд. За киното има специален закон. Останала е областта на театрите и музикалните институти – за тях реално предстои реформа.

Какво от направеното преди вас е добро и заслужава да се запази и развива?

Преди нас са направени много неща, затова трудно биха могли да бъдат изброени. Предстоят и много неща за реализиране, които няма да могат да се изброят нито в един, нито в десет мандата. За тях трябва време. Бих дал за пример археологията – за развитието ѝ трябва дългосрочна програма, пари и време.

Как бихте коментирали работата на българските културни центрове в чужбина – какво правят, какво се очаква от тях? Смятате ли, че функционират с пълен капацитет?

Българските културни институти са една прекрасна придобивка, собственост на държавата. Не бих могъл да коментирам дейността им сега, защото ще правим обстоен анализ и трябва да създадем такава формула и схеми за тяхната работа, които да им дадат възможност да станат работещи, атрактивни и печеливши, доколкото може. Бих посочил като успешен пример модела на *Гюте институт*, който демонстрира много успешна работа... на нас едва сега ни предстои да работим задълбочено върху понятието

С министър-председателя Бойко Борисов дават старт на изграждането на съвременен музеев център

The prime minister Boyko Borisov and Vejdi Rashidov mark the start of the construction of a contemporary museum complex

културен туризъм, чийто смисъл невинаги пълноценно се разбира от всички. С две думи – предстоят сериозни реформи в тази сфера.

Кое считате за успех в работата на министерството и какво най-вече не е свършено?

Всичко, което е създадено и е видимо, е успех. А не е свършено всичко онова, което е в бъдещите проекти. Така че – всичко с времето си.

Остава ли ви време да творите сега, когато сте на този пост?

Да, остава – все по-малко и все по-некачествено като отношение към изкуството.

Имате ли лични, чисто човешки пристрастия към български творци и техни творби?

Министерският пост не ме прави извънземен. Всички човешки качества у мен са запазени. Оставам с дълбок поклон към всичко, което е изградило у мен моя мироглед, как-

то и към всички талантливи хора, които предстои да ме направят по-богат с творчеството си.

Какво не трябва да забравяме в навечерието на 24 май?

В навечерието на 24 май не трябва да забравяме, че това е един светъл ден за българските граждани, че ние общуваме на един и същ език.

Какво бихте пожелали на всички, които работят в сферата на културата?

На по-бездарните – да стават по-талантливи, на по-талантливите – да станат най-талантливи, на най-талантливите – да станат гении. А на гениите – никога да не пожелават да стават богове. Защото творчеството е за тези, които са на земята.

Какво си пожелавате в личен план?

В личен план бих си пожелал следващите три години да минат бързо като сън... ■

Изложбата на Вежди Рашидов и графика Георги Лечев в галерия De Queeste в Херде, Холандия

Vejdi Rashidov's exposition and Georgi Lechev's graphics in the gallery De Queeste in Heerde, Holland

Министърът на културата получава званието академик в Русия

The minister of culture receives the academic degree in Russia

Кризата може да се отрази на хляба, а не на таланта и на чувствителността на твореца

A crisis may affect our daily bread, but not the talent or the sensitivity of an artist

of Visual Arts in Sofia, to reform the Alley of Artists in the Central Cemetery Park in our capital, to create a Museum of Totalitarian Art and to build the overdue and much needed storage facilities for the Ministry of Culture.

Which areas of Bulgarian culture do you think need to be reformed?

I would say that, ironically, a large portion of the areas have self-reformed, for example, figurines or creative writing. Motion pictures are governed by a special law. What remains are theaters and music institutes – they are to be reformed.

From the things done prior to your arrival, what is worth keeping and developing further?

Many things were done before us, so it is difficult to name them all. Many things have to be done, which can hardly be accomplished during ten mandates, let alone in one. They need time. I would give archeology as an example. Its development needs a long-term program, funding and time.

How would you comment on the work of the Bulgarian cultural centers abroad – what do they do, what is expected of them? Do you think they are functioning at full capacity?

Bulgarian cultural institutes are a wonderful asset, property of the state. I cannot comment on their activity now since they are currently undergoing a detailed analysis and a formula has to be created for their scope and activities, which will give them the opportunity to become operational, attractive and profitable, as much as possible. As such an example, I would point to the Goethe Institute model, which has proved to be very successful. We are just starting to work

more closely on the notion of cultural tourism, whose meaning is not fully understood by everyone. Briefly put, serious reforms are underway in this area.

What do you consider successful work for the Ministry and what has not been done yet?

Everything that has been done can be seen as a success. What has not been done yet is everything included in our future projects. So, everything in its own good time.

Do you have time for creative work now that you are in this post?

Yes, I have. However, it is ever diminishing and less qualitative from an artistic point of view.

Do you have personal, purely human, preferences towards Bulgarian artists and their works?

My ministerial position does not, all of a sudden, make me an alien. All the human qualities, which I possessed previously, have been preserved. I remain deeply humbled by everything, which has formed my worldview, as well as by all the talented people, who are yet to develop and enrich me through their art.

What should we not forget on the eve of May 24th?

On the eve of May 24th we should not forget that it is a bright day for Bulgarian citizens and that we communicate in the same language.

What would you wish to everyone working in the sphere of culture?

To the less gifted, my wish is they will become more talented; to the more talented, my wish is they will become the most talented and to the most talented, my wish is they will become geniuses. I have a wish for the geniuses also – to never wish to become gods, because arts belongs to people on earth.

What do you wish for yourself?

For me, I wish the next three years to pass by as quickly as a dream... ■